

Predkladacia správa

Návrh vyhlášky Úradu jadrového dozoru Slovenskej republiky (ďalej len „ÚJD SR“), ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách pri preprave rádioaktívnych materiálov a o schválení typu prepravného obalového súboru, bol spracovaný na základe splnomocňujúceho ustanovenia § 15 ods. 4 a 14 zákona č. 541/2004 Z. z. o mierovom využívaní jadrovej energie (atómový zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „AZ“), súvisí s plnením záväzkov Slovenskej republiky vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými sú napr. Európska dohoda o medzinárodnej cestnej preprave nebezpečných vecí (ADR), Poriadok pre medzinárodnú železničnú prepravu nebezpečného tovaru (RID), Príloha I k Jednotným právnym predpisom pre Zmluvu o medzinárodnej železničnej preprave tovaru (CIM), ktoré tvoria Dodatok B k Dohovoru o medzinárodnej preprave tovaru po železniciach (COTIF) z 9. mája 1980, vyhláška ministra zahraničných vecí č. 8/1985 Zb. o Dohovore o medzinárodnej železničnej preprave (COTIF) v znení neskorších predpisov, Európska dohoda o medzinárodnej preprave nebezpečného tovaru po vnútrozemských vodných cestách (ADN) (oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 331/2010 Z. z. o prijatí Európskej dohody o medzinárodnej preprave nebezpečného tovaru po vnútrozemských vodných cestách (ADN)), Dohovor o medzinárodnom civilnom letectve (oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 196/1995 Z. z.), Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 165/2001 Z. z. o uskutočnení notifikácie sukcesie Slovenskej republiky do mnohostranných zmluvných dokumentov, ktorých depozitárom je generálny tajomník Medzinárodnej námornej organizácie.

Ide o iniciatívny návrh predkladateľa na základe záverov expertnej partnerskej misie medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu - MAAE s názvom „Integrated Regulatory Review Service“ (ďalej len „IRRS“), ktorá sa uskutočnila v Slovenskej republike v dňoch 5. – 16. septembra 2022. Jej cieľom bolo nezávisle posúdiť a posilniť národný regulačný rámec členského štátu v oblasti jadrovej bezpečnosti, radiačnej ochrany, nakladania s rádioaktívnym odpadom a havarijnej pripravenosti pri preprave rádioaktívnych materiálov. Táto misia slúžila na preverenie súladu národných noriem s prísnyimi bezpečnostnými štandardmi MAAE. Závery a odporúčania misie boli premietnuté do Akčného plánu na riešenie opatrení z misie IRRS v Slovenskej republike v roku 2022. Do prípravy Akčného plánu sa zapojili okrem ÚJD SR tiež ostatné orgány štátnej správy v oblasti jadrovej bezpečnosti a radiačnej ochrany, ktoré boli identifikované ako zodpovedné, konkrétne Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky, Ministerstvo dopravy Slovenskej republiky, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky a Národný inšpektorát práce. Materiál „Správa o priebehu a výsledkoch misie IRRS v Slovenskej republike v roku 2022 a návrh Akčného plánu na riešenie opatrení z misie IRRS v Slovenskej republike v roku 2022“ bol predmetom Medzirezortného pripomienkového konania a bol predložený na rokovanie vlády Slovenskej republiky ako materiál č. UV-15929/2024. Bol schválený na rokovaní vlády Slovenskej republiky dňa 16. 4. 2024 ako uznesenie vlády SR č. 221/2024. Jedným zo záverov misie bolo: „Zaistiť, aby hodnotenie mechanizmov riadenia starnutia bolo súčasťou povoloňacieho procesu

pre obalový jadrový rádioaktívny materiál a obalový rádioaktívny materiál v súlade s bezpečnostnými štandardmi MAAE SSR-6 (Rev. 2)“.

Predmetom návrhu vyhlášky je nahradenie existujúcej vyhlášky č. 57/2006 Z. z. a doplnenie jej obsahu najmä o :

1. nové vymedzenie pojmov v § 2, ktoré zavádza definície kľúčových termínov ako „Starnutie“, „Riadenie starnutia“, „Program riadenia starnutia“ a „Mechanizmus starnutia“.

2. ustanovenia § 5 ods. 12 až 17 a § 10 ods. 8 až 14 o požiadavky na metodiku a program riadenia starnutia prepravných obalových súborov a odkaz na podrobné požiadavky uvedené v prílohe č. 1.

3. ustanovenia § 10 ods. 2 až 7 o posúdenie spôsobilosti prepravného obalového súboru na plánovanú prepravu pri dlhodobom skladovaní, nepoužívaní alebo pri typoch schválených podľa skorších technických požiadaviek.

4. podrobnú špecifikáciu požiadaviek na proces a štruktúru Programu riadenia starnutia (PRS) prepravných obalových súborov, s akcentom na aplikáciu odstupňovaného prístupu v Prílohe č. 1.

5. úpravu § 10 ods. 15, ktorej cieľom je ustanoviť požiadavky na dokumentáciu systému manažérstva kvality aj pre tie prepravné obalové súbory, ktoré nespádajú pod kategóriu vybraných zariadení.

Predkladaný návrh vyhlášky má nahradiť pôvodnú vyhlášku ÚJD SR č. 57/2006 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách pri preprave rádioaktívnych materiálov v znení vyhlášky ÚJD SR č. 105/2016 Z. z.

Realizácia návrhu vyhlášky nemá vplyv na podnikateľské subjekty a zamestnanosť, nemá vplyv na rozpočet verejnej správy, nemá sociálny vplyv, nemá vplyv na manželstvo a rodinu, ani vplyv na služby verejnej správy pre občana. Návrh vyhlášky má marginálne pozitívny vplyv na informatizáciu v tom zmysle, že počíta s využívaním elektronickej formy pri odovzdávaní určitých správ, rešpektujúc súčasne požiadavku primeranej ochrany digitálnych systémov používaných pri riadení prepravy a fyzickej ochrane. ÚJD SR ročne vydáva 4 až 5 povolení na prepravu rádioaktívnych odpadov a rovnaký počet schválení obalových súborov. Pokiaľ ide o prepravu jadrových materiálov, ÚJD SR vydá 3 až 4 povolenia na prepravu a 3 až 4 schválenia obalových súborov ročne. Preto ÚJD SR považuje tento vplyv za zanedbateľný.

Návrh vyhlášky bude predmetom vnútro-komunitárneho pripomienkového konania, na základe Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2015/1535/EÚ zo dňa 9. 9. 2015, ktorou sa stanovuje postup pri poskytovaní informácií v oblasti technických predpisov a pravidiel vzťahujúcich sa na služby informačnej spoločnosti (kodifikované znenie Ú. v. EÚ L 241, 17. 9. 2015) v platnom znení.

Účasť verejnosti bola zabezpečená formou Predbežnej informácie (PI/2026/206) cez portál Slov-lex a Predbežná informácia bola uverejnená aj na webovom sídle ÚJD SR.

Účinnosť návrhu vyhlášky, vzhľadom na štádiá legislatívneho procesu, sa navrhuje od 1. januára 2028, čím sa zabezpečí dostatočne dlhá legisvakančná doba na oboznámenie sa s návrhom vyhlášky.